

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 2Cdo/27/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123204984
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Adamcová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:3123204984.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. F., nar. D., bytom Q., zastúpeného advokátom JUDr. Karolom Porubčinom, so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum 27/32, proti žalovaným 1/ dedičom po M. U., rod. Y., zast. Slovenským pozemkovým fondom so sídlom v Bratislave, Búdkova 36, IČO: 17 335 345, 2/ dedičom po S. Y., rod. Y., nar. D., zast. Slovenským pozemkovým fondom so sídlom v Bratislave, Búdkova 36, IČO: 17 335 345, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 21C/33/2023, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 27. októbra 2023 sp. zn. 17Co/94/2023, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 27. októbra 2023 sp. zn. 17Co/94/2023 a uznesenie Okresného súdu Trenčín z 28. septembra 2023 č. k. 21C/33/2023-74 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trenčín uznesením z 28. septembra 2023 č. k. 21C/33/2023-74 podanie (žalobu) z 30. 06. 2023, písomne doplnenú podaním z 28. 08. 2023, odmietol.

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 30. 06. 2023 domáhal, aby súd určil, že pozemok parc. KN-C č. 4304 - trvalý trávnatý porast o výmere 5030 m², pod por. č. 1, zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. Q., patrí v 1/1 do dedičstva po nebohej A. F., rod. Y., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom S., zomr. XX. XX. XXXX a pozemok parc. KN-C č. 4298 - orná pôda o výmere 3677 m² a pozemok parc. KN-C č. 4305 - trvalý trávnatý porast o výmere 1349 m², pod por. č. 1, zapísané na LV č. XXXX, k. ú. Q. patria v 1/1 do dedičstva po nebohej A. F., rod. Y., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom S., zomr. XX. XX. XXXX. Vzhľadom k tomu, že žalobca riadne neoznačil žalovaných a súdu nebolo zrejmé s kým má konať, súd ho uznesením zo 16. 08. 2023 vyzval na doplnenie chýbajúcich náležitostí v lehote 10 dní od doručenia uznesenia, a to, aby presne označil žalovaných tak, že uvedie, či žaloba smeruje proti dedičom po neb. M. U. a neb. S. Y.; v takom prípade má presne označiť žalovaných dedičov, a to menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu a dátumom narodenia, alebo iným identifikačným údajom, alebo či žaloba smeruje proti nebohej Terézii Villimekovej a nebohému S. Y., ktorí sú zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, Bratislava. Dňa 28. 08. 2023 žalobca doručil súdu podanie označené ako „odpoveď na výzvu súdu k sp. zn. 21C/33/2023“, v ktorom uviedol, že sa domáha svojich práv proti žalovaným: 1/ dedičom po M. U., rod. Y., zast. Slovenským pozemkovým fondom a 2/ dedičom po S. Y., rod. Y., nar. XX. XX. XXXX, zast. Slovenským pozemkovým fondom. K potvrdeniu správnosti uvedeného označenia žalovaných žalobca poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/11/2016 a 8Cdo/31/2018. Súd prvej inštancie následne konštatoval, že žalobca nedoplnil svoje podanie v zmysle pokynov súdu uvedených v uznesení zo 16. 08. 2023, teda neuviedol presné označenie žalovaných dedičov po neb. M. U. a neb. S. Y., menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu a dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom, prípadne, či žalovanými sú neb. M. U. a neb. S. Y., ktorí sú zo zákona zastúpení Slovenským pozemkovým fondom. Žalobca iba opätovne zhodne so žalobou uviedol, že sa domáha svojich práv proti žalovaným 1/ dedičom po M. U., rod. Y., zast. Slovenským pozemkovým

fondom a 2/ dedičom po S. Y., rod. Y., nar. D., zast. Slovenským pozemkovým fondom. Súd citoval ustanovenie § 129 ods. 1, 3 CSP a uviedol, že žalobca je povinný v žalobe riadne označiť strany sporu. Bez presného vymedzenia strán sporu nemožno považovať podanie žalobcu ani po jeho doplnení za žalobu so všetkými náležitosťami v zmysle citovaných ustanovení CSP. Žalobca bol výslovne, presne, jasne a zrozumiteľne poučený, ako treba podanie doplniť. Podľa názoru súdu uvedené nedostatky podania žalobcu sú takou vadou, pre ktorú nemožno v konaní pokračovať. Z týchto dôvodov súd pri konštatovaní splnenia podmienok na odmietnutie podania rozhodol v zmysle ustanovenia § 129 CSP.

2. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobcu uznesením z 27. októbra 2023 sp. zn. 17Co/94/2023 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Uviedol, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak podanie žalobcu podľa § 129 ods. 3 CSP odmietol. S poukazom na obsah (aj vyššie označených) rozhodnutí najvyššieho súdu, bol postup súdu prvej inštancie, za situácie, že žalobca označil ako žalovaných dedičov po M. U., rod. Y., zast. Slovenským pozemkovým fondom a dedičov po S. Y., rod. Y., zast. Slovenským pozemkovým fondom, správny. Dodal, že ak by bolo preukázané úmrtie žalovaných, o čom sa však vyžaduje jednoznačný dôkaz, ktorým je úmrtý list, rozhodnutie súdu o vyhlásení za mŕtveho, dedičské rozhodnutie, bola by žaloba podaná správne, pokiaľ by súčasne žalobca označil dedičov menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu a dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom.

3. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol uznesenia oboch súdov nižšej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu. Dovolanie podal z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP preto, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odmietnutie podania (žaloby) žalobcu podľa § 129 ods. 3 CSP z dôvodu neuvedenia presného označenia žalovaných - dedičov po neb. M. U. a neb. S. Y. menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu a dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom, považoval žalobca, rovnako ako aj samotnú výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie uvedených nedostatkov, za nesprávny postup súdu, nakoľko z označenia žalovaných v samotnej žalobe je zrejmé, že ide o druhové pomenovanie neznámych (nezistených) právnych nástupcov (dedičov) ostatných vlastníkov zapísaných v katastri nehnuteľností (vzhľadom na dátum narodenia S. Y. podľa doloženého rodného listu a dátum uzavretia manželstva M. U. podľa doloženého sobášneho listu, sa ich úmrtie predpokladá), ktorí sú zo zákona zastúpení v konaní pred súdom Slovenským pozemkovým fondom, a ktorým zákonodarca priznal právnu subjektivitu vytvorením osobitného subjektu „nezámeho“, resp. „nezisteného vlastníka“, vybaveného procesnoprávnou subjektivitou. Z tohto dôvodu mal okresný súd predmetnú žalobu prejednať vecne a meritórne rozhodnúť. Uvedené taktiež jednoznačne vyplýva z označenej judikatúry Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/11/2016 a 8Cdo/31/2018. Pokiaľ súd prvej inštancie nepostupoval uvedeným spôsobom (žalobu odmietol, vec neprejednal, meritórne nerozhodol), bol jeho postup nesprávny a nakoľko sa i odvolací súd s takýmto rozhodnutím (postupom) stotožnil, je potom taktiež jeho postup nesprávny (prvostupňový súd ako aj súd odvolací, svojimi rozhodnutiami znemožnili žalobcovi realizovať jemu patriace procesné práva) a konanie tak trpí vadou uvedenou v § 420 písm. f) CSP.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

8. V danom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so

súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Dovolateľ namietal, že bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie, pretože súd odmietol jeho podanie (žalobu), hoci pre takýto postup neboli splnené podmienky. Súdy podľa neho vychádzali z nesprávneho záveru, o neuvedení presného označenia žalovaných, pričom z označenia žalovaných v samotnej žalobe je zrejmé, že ide o druhové pomenovanie neznámych (nezistených) právnych nástupcov (dedičov) ostatných vlastníkov zapísaných v katastri nehnuteľností, ktorí sú zo zákona zastúpení v konaní pred súdom Slovenským pozemkovým fondom, a ktorým zákonodarca priznal právnu subjektivitu vytvorením osobitného subjektu „neznámeho“, resp. „nezisteného vlastníka“, vybaveného procesnoprávnou subjektivitou.

11. Počas predchádzajúcej právnej úpravy judikatúra najvyššieho súdu za prípad odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f) OSP) považovala medziiným postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie) hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001). Z dôvodovej správy k ustanoveniu § 420 prim. f) CSP vyplýva, že doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ sa nahradil pojmom „právo na spravodlivý proces“, ktorého obsahové znaky vyplývajú z konštantnej judikatúry ESĽP i Ústavného súdu SR.

11.1. Za nesprávny postup súdu, ktorým možno strane znemožniť, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces, sa považuje aj odmietnutie podania (žaloby), hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené podmienky. O takýto prípad v danej veci ide.

12. Podľa § 129 CSP (1) Ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. (2) V uznesení podľa odseku 1 súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť. (3) Ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

12.1. V žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh (§ 132 ods. 1 CSP).

12.2. Fyzická osoba sa v žalobe označuje menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom (§ 132 ods. 1 CSP).

13. Dovolací súd uvádza, že v záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu: 1) s pozemkami, ktorých vlastníkom je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe (podľa čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z.) a 2) pozemkami, ktorých vlastníkom nie je známy (podľa písm. d) rovnakého ustanovenia). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (tu porovnaj i čl. I § 13 a § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 180/1995 Z. z.); pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak (čl. I § 16 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z.) zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z.).

13.1. Priblížená právna konštrukcia (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie) podľa názoru dovolacieho súdu spôsobovala udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe či v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ustanovenia čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z., teda len u tých, o ktorých bolo nepochybné, že existovali (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žili a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezanikli)

a znakom ich neznámosti bola neznámosť ich adresy alebo sídla (prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníckmi a aj ich bezproblémového zapojenia do súdnych či iných konaní, týkajúcich sa ich nehnuteľného majetku). Takéto označenie ale naopak nemohlo prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí neboli známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistoval a nebolo zrejmé, kto bol jeho právnym nástupcom. Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania alebo tiež tzv. notoriou, že mŕtva fyzická osoba ani už zaniknutá osoba právnická nemajú spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti išlo takpovediac ruku v ruku i nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania (v súčasnosti procesnej subjektivity) a ak takáto skutočnosť tu bola už v čase začatia konania (na rozdiel od úmrtia fyzickej osoby či zániku osoby právnickej až v jeho priebehu, za určitých okolností reparačných postupmi podľa § 107 OSP), vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie takéhoto „subjektu“ do súdneho konania nešlo napraviť žiadnym spôsobom, ale pri postavení súdu pred takúto procesnú situáciu muselo dôjsť (bez ďalšieho) v časti dotknutej takouto vadou k zastaveniu konania (podľa § 19 a § 104 ods. 1 vety prvej OSP). Riešením, ako tento problém preklenúť, sa javilo len druhové pomenovanie označenia účastníka majúceho byť zastúpeného Slovenským pozemkovým fondom v takomto prípade, napr. spôsobom „Neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľností ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom ...“ alebo „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom, ...“ (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/11/2016).

14. Dovolací súd súčasne dodáva, že hoci spôsobilosť „neznámeho“, resp. „nezisteného“ vlastníka byť účastníkom konania je aj pri jeho označení (druhovým pomenovaním) ako: „neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ., zast. Slovenským pozemkovým fondom“ prinajmenšom diskutabilná, keďže nie je preukázané, či vôbec nejaký právny nástupca pôvodného vlastníka existuje, t. j. či je ňou označená existujúca fyzická osoba, zákonodarca mu priznal právnou subjektivitu vytvorením osobitného subjektu „neznámeho“, resp. „nezisteného vlastníka“, ktorý je vybavený procesnoprávnou subjektivitou, a preto sa bolo potrebné prikloniť k potrebe žalobu prejednať vecne a meritórne rozhodnúť.

14.1. Potreba zavedenia tohto inštitútu vyplynula najmä zo skutočnosti, že v evidencii vlastníctva nehnuteľností je zapísaných tisíce fyzických osôb, o ktorých možno s istotou tvrdiť, že už nežijú, resp. nie je známe a zistiteľné miesto ich trvalého pobytu, čo spôsobuje problémy pri nakladaní s takýmito nehnuteľnosťami. Zákonodarca preto vytvoril značne neštandardný subjekt „neznámeho“, resp. „nezisteného“ vlastníka, aby takýto subjekt, zo zákona zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, mohol byť sporovou stranou v sporoch vyplývajúcich z vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Tento inštitút je opodstatnený predovšetkým vtedy, keď je v evidencii nehnuteľností zapísaný neznámy, resp. nezistený vlastník a je potrebné usporiadať vlastnícke vzťahy k predmetným nehnuteľnostiam (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/31/2018).

15. V danej veci konajúce sudy nižších inštancií odmietli prejednať súdený spor z dôvodu, že žalobca riadne neoznačil žalovaných a jeho žaloba teda neobsahuje všetky náležitosti v zmysle ustanovení CSP. Podľa odvolacieho súdu, ak by bolo preukázané úmrtie žalovaných, o čom sa však vyžaduje jednoznačný dôkaz, ktorým je úmrtný list, rozhodnutie súdu o vyhlásení za mŕtveho, dedičské rozhodnutie, bola by žaloba podaná správne, pokiaľ by súčasne žalobca označil dedičov menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu a dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom.

16. Z uvedeného možno vyvodiť, že sudy nižšej inštancie v danej veci nesprávne posúdili otázku označenia tzv. neznámych vlastníkov v zmysle zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom. Ako vyplýva z citovanej judikatúry najvyššieho súdu (body 13. až 14.1.) riešením, ako tento problém preklenúť, sa javilo len druhové pomenovanie označenia účastníka majúceho byť zastúpeného Slovenským pozemkovým fondom v takomto prípade, napr. spôsobom „Neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľností ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom ...“ alebo „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom.“ Ako vyplýva z uvedeného, samotná ustálená súdna prax poskytuje návod, ako postupovať pri potrebe vyjasnenia právnych vzťahov, v ktorých sa objavujú neznámi vlastníci, pričom kľúčovým z hľadiska podania žaloby a vymedzenia strán konania v prípade neznámych vlastníkov sa javí pojem druhové pomenovanie, ktorý môže preklenúť problémy, ktoré pri identifikácii strán konania môžu vzniknúť. Sám odvolací súd cituje rozhodnutia sp. zn. 6Cdo/11/2016

a 8Cdo/31/2018, avšak ich necituje komplexne a ani ich vôbec neaplikuje, pričom dostatočne nevysvetľuje, v čom sa prípady odlišujú.

16.1. Používajúc príklad z prejednávanej veci, keďže poslední zapísaní pozemkovoknižní vlastníci sú s pravdepodobnosťou blížiacou sa istote zosnutí, ich právni nástupcovia nie sú z dôvodu dávneho vystaňovania do zámoria známi, bolo potrebné ich označiť iba druhovo. Žalobca v žalobe i v podaní, ktorým mal žalobu doplniť, označil účastníkov druhovo ako „dedičov po M. U.“ a „dedičov po S. Y.“, čím podľa názoru dovolacieho súdu naplnil požiadavku CSP a existujúcej judikatúry smerujúcej k označeniu právnych nástupcov po neznámych vlastníkoch. Rozlišovanie pojmu „dedičia po XY“ ako označil žalobca a „neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom XY“, ako postačuje najvyššiemu súdu napr. v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/11/2016, je podľa názoru dovolacieho súdu prílišným formalizmom zo strany konajúcich súdov nižšej inštancie, keď vo svojej podstate obidve označenia znamenajú to isté. Z okolností prejednávanej veci, i zo samotnej textácie označenia účastníkov je jasné, že žalobca myslel žalovaných ako neznámych vlastníkov, aj keď pojem neznámi (resp. nezistení) vlastníci doslovne nepoužil. V prípade, ak mal súd pochybnosti, či naozaj ide o označenie neznámych vlastníkov, mal žalobcu na objasnenie týchto skutočností a prípadnú úpravu žaloby vyzvať v zmysle ustanovenia § 129 ods. 1 CSP. Takýto stav predstavuje príklad odmietnutia spravodlivosti „denegatio iustitiae“, ktorému dovolací súd nemohol v žiadnom prípade poskytnúť ochranu. Podľa názoru dovolacieho súdu v danej veci konajúce súdy zvolili príliš formalistický prístup, ktorý nie je v súlade s povinnosťou súdu zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov a tiež s povinnosťou súdu zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu.

17. Za stavu, keď súd prvej inštancie podanie žalobcu, ktoré mohlo byť žalobou odmietol - hoci podmienky pre tento postup neboli splnené a odvolací súd nezjednal nápravu a jeho rozhodnutie potvrdil - konajúce súdy nesprávnym procesným postupom (odmietnutím podania) znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Dovolanie žalobcu je teda podľa § 420 písm. f) CSP nielen prípustné, ale aj dôvodné. Dovolací súd preto zrušil rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 449 CSP).

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.